

Верховна Рада України Комітет з питань бюджету

Керуючись статтею 93 Конституції України, статтею 89 та статтею 152 Регламенту Верховної Ради України, затвердженого Законом України «Про Регламент Верховної Ради України», статтею 12 Закону України «Про статус народного депутата України», в порядку законодавчої ініціативи вношу пропозиції щодо бюджетної політики з урахуванням Бюджетної декларації на 2025 – 2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 28 червня 2024 р. № 751:

1. У частині макроекономічного прогнозу вважаю за доцільне переглянути:

- передбачення щодо реальної зміни ВВП на 2025 рік у розмірі 2,7% і номінального ВВП у розмірі 8 466 млрд. грн. Попри збереження невизначеності щодо подальшої тривалості активних бойових дій, можливих подальших втрат у реальному секторі економіки, впливу обмежень, спричинених руйнуванням енергетичної інфраструктури, запропоновані темпи реального ВВП є нижчими за прогнози, зроблені як нашими міжнародними партнерами (МВФ, Світовий банк), так і вітчизняними експертами. Заниження ВВП несе в собі зменшені порівняно з реально досяжними доходами державного бюджету, а відповідно й можливостями передбачати вищі витрати при збереженні незмінним запропонованого дефіциту державного бюджету. У якості альтернативи на 2025 рік можна запропонувати застосування двох сценаріїв (базового та песимістичного), де у якості першого розрахувати сценарій зростання ВВП у 2025 році на 5,0% (що буде «нижче нижчого» прогнозу МВФ під четвертий перегляд програми EFF – 5,5%, та передбачень НБУ – 5,3%) та номінального ВВП на рівні 8 700 млрд. грн.;

- середньостроковий прогноз щодо рівня безробіття (2025 рік – 17,7%, 2026 рік – 17,4%, 2027 рік – 16,5%). Запропоновані передбачення означають, що попри активну реалізацію державних програм, спрямованих на забезпечення зайнятості та скорочення безробіття – воно й через три роки буде вищим, ніж очікується за оцінками НБУ у 2024 році (14,2%). Збереження високого рівня безробіття стримуватиме зростання ВВП темпами, запропонованими у 2026-2027 роках та гальмуватиме реалізацію завдань з відновлення країни.

2. У частині «Державна політика щодо соціальних стандартів та гарантій» не можу підтримати пропозиції Кабінету Міністрів України щодо встановлення

розмірів прожиткового мінімуму та мінімальної заробітної плати на 2025-2027 роки на рівні 2024 року, а також здійснення оплати праці працівників бюджетної сфери на основі посадового окладу працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки – на рівні грудня 2024 року.

З урахуванням прогнозу щодо індексу споживчих цін це означатиме, що зазначені стандарти та гарантії у реальному вимірі у наступні три роки скоротяться більш ніж на 30%.

Найбільш гостро ця пропозиція вдарить по працівниках бюджетної сфери (зокрема, освіти і медицини), де й на сьогодні спостерігається пов'язаний з українським рівнем оплати праці значний дефіцит кадрів, який з великою вірогідністю за умови фіксації зарплат на рівні грудня 2024 року тільки посилиться.

Замороження соціальних стандартів та гарантій на три роки призведе до поглиблення і так значного розриву у доходах населення (насамперед працюючого) з державами ЄС, поставить під сумнів реалізацію завдання щодо повернення в Україну біженців, а відкриття після завершення війни кордонів для вільного через них пересування стимулюватиме подальший відтік трудових ресурсів за межі України.

З огляду на викладене пропоную передбачити збільшення розмірів прожиткового мінімуму та мінімальної заробітної плати на 2025-2027 роки на запропонований Кабінетом Міністрів України прогнозний рівень індексу споживчих цін:

Показник	2025 рік	2026 рік	2027 рік
Індекс споживчих цін:			
у середньому до попереднього року, %	109,7	109,9	108,0
Мінімальна заробітна плата, грн.:	8 780	9 650	10 420
Прожитковий мінімум на одну особу в розрахунку на місяць для:			
- дітей віком до шести років, грн.	2 812	3 090	3 337
- дітей віком від шести до 18 років, грн.	3 506	3 853	4 161
- працездатних осіб, грн.	3 321	3 650	3 942
- осіб, які втратили працездатність, грн.	2 590	2 846	3 074

3. У частині «Державна політика у сфері національної безпеки і оборони» пропоную частково «наблизити» частину видатків, передбачених на ці цілі, з 2026-2027 років на 2025-2026 роки. На сьогодні маємо значну нестачу у забезпеченні Сил безпеки і оборони, а також оголошений розрив у спроможностях виробляти зброю та військову техніку на підприємствах вітчизняного ОПК, із закладеними на ці цілі видатками. Ці дві проблеми не можна розтягувати у часі, адже вони уповільнюють наші спроможності на фронті та в тилу.

Отже, вважаю за доцільне розглянути можливість зміни видатків державного бюджету на середньостроковий період на безпеку і оборону у наступному розмірі:

- на 2025 рік – у сумі 2 826,8 млрд. гривень;
- на 2026 рік — 1 526,8 млрд. гривень;
- на 2027 рік — 1 032,8 млрд. гривень.

Додатковим ресурсом для відповідного «наближення» видатків може стати перегляд прогнозу зростання ВВП на 2025 рік і збільшення у зв'язку з цим надходжень до Державного бюджету України.

4. Пропоную доповнити набір «політик», які запропоновані у Бюджетній декларації, блоком «Державна промислова політика». Це дуже важливий розділ з огляду на те, що попри значні втрати, Україна продовжує залишатись індустріальною державою з потужною видобувною та переробною промисловістю, значними запасами корисних копалин, які можуть бути перетворені у продукцію з високою доданою вартістю. Такі галузі, як металургійна, авіабудівна, ракетно-космічна та інші мають серйозний потенціал для розвитку і модернізації за умови залучення інвестицій та технологій – по мірі руху до вступу в ЄС ми матимемо для цього додаткові можливості. Тому було б доцільним окреслити пріоритети Уряду на середньострокову перспективу і для промислового сектору України.

Тому у запропонованій частині «Державна промислова політика» пропонував би передбачити:

- визначення пріоритетних галузей національної економіки, яким приділятиметься першочергова увага і підтримка з боку держави. Йдеться насамперед про оборонно-промисловий комплекс (щодо якого минулого року під час Першого міжнародного форуму оборонних індустрій Президентом України В. Зеленським було анонсовано спеціальний режим інвестиційної діяльності та спеціальний фонд підтримки розвитку, а також щодо можливостей залучення ОПК України до реалізації першої Оборонно-промислової стратегії Європейського Союзу), вищезгадані авіабудівна, ракетно-космічна, металургійна та інші галузі;

- політики щодо галузей, які зазнали серйозних руйнувань або були знищені (приміром, нафтопереробної) – доцільності відновлення / заміщення втрачених потужностей, а також галузей, які необхідно буде розвивати на якісно новому рівні, виходячи з державних програмних документів (приміром, енергетичного машинобудування – з огляду на завдання, визначені Енергетичною стратегією України до 2050 року, або виробництва спеціальної техніки для виконання функцій розмінування);

- пропозиції щодо можливих механізмів підтримки інвестиційної діяльності, у тому числі розвитку індустріальних парків, створення територій пріоритетного розвитку з урахуванням вже проведеної та можливої додаткової пов'язаної з військовими ризиками релокації виробничих потужностей промислових підприємств;

- додаткові умови стимулювання проектів з великими інвестиціями, орієнтованих на створення значної кількості нових високооплачуваних робочих місць, механізми забезпечення збільшення зайнятості та скорочення безробіття у промисловому секторі, який до повномасштабної війни був великим роботодавцем і має шанс реалізуватись у цьому плані і зараз, і у повоєнній перспективі;

- стимулювання впровадження інновацій у промисловому секторі, відновлення ланцюгу «фундаментальна наука – прикладна наука – виробництво», сприяння придбанню / трансферу технологій для створення висококонкурентної промислової продукції тощо.

Пропонується виділити на стимулювання і розвиток промислового сектору України фінансування у розмірі не менше:

- на 2025 рік – 30,0 млрд. гривень;
- на 2026 рік — 35,0 млрд. гривень;
- на 2027 рік — 40,0 млрд. гривень.

Такі обсяги державної підтримки є цілком можливими, виходячи із запропонованого корегування зростання ВВП у 2025 році, а також передбачених Урядом відповідних показників на 2026 і 2027 роки.

Народний депутат України

Данило ГЕТМАНЦЕВ

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Гетманцев Данило Олександрович
Сертифікат: 26B2648ADD3032E104000000440A3100A883AE00
Дійсний до: 26.12.2024 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
20д9/5-2024/151640 від 09.07.2024

1611171